

Anssi Kosonen ja Omar Zouiter

Tiski-Jukka ja Pleku-Peku

Osallistavan lasten minimusikaalin suunnittelu ja toteutus

Opinnäytetyö

Syksy 2016

SeAMK Liiketalous ja kulttuuri

Kulttuurituotannon tutkinto-ohjelma

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Musiikkipainotteinen sosiokulttuurinen työ

Tekijä: Kosonen, Anssi ja Zouiter, Omar

Työn nimi: Tiski-Jukka ja Pleku-Peku. Osallistavan lasten minimusikaalin suunnittelu ja toteutus.

Ohjaaja: Kareinen, Jussi

Vuosi: 2016

Sivumäärä: 36

Liitteiden lukumäärä: 6

Opinnäytetyössä tarkastellaan osallistavaa suunnittelua ja sosiokulttuurista innostamista käsitteinä sekä niiden sovittamista draamalliseen lastenmusiikkinäytelmään. Tärkeänä tarkastelunäkökulmana on myös kahden tekijän produktion tuotannolliset haasteet.

Produktion kohderyhmänä toimi esikouluikäiset lapset, joiden ideoita ja näkemyksiä hyödynnettiin produktion taiteellisen osuuden tuottamiseen. Lasten ideat ja näkemykset poimittiin osallistavan suunnittelun avulla heille pidetyissä musiikkipainotteisissa työpajoissa.

Opinnäytetyö on tehty yhteistyössä toimeksiantajan Louhimon (lasten ja nuorten rytmimusiikkiverkosto) ja Seinäjoen kaupungin varhaiskasvatuspalveluiden kanssa. Opinnäytetyö eteni projektimaisesti lapsia osallistavan suunnittelun kautta kohti lastenmusiikkikiertuetta, joka toteutettiin Seinäjoella sekä sen lähikunnissa Kurikassa ja Lapualla.

Avainsanat: sosiokulttuurinen, innostaminen, osallisuus, suunnittelu, musiikki, tuottaminen, esiintyminen

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Business and Culture

Degree programme: Culture Management

Specialisation: Socio-Cultural Work (Music)

Author/s: Kosonen, Anssi and Zouiter, Omar

Title of thesis: Tiski-Jukka and Pleku-Peku. Planning and implementing of a participatory minimusical for children.

Supervisor(s): Kareinen, Jussi

Year: 2016 Number of pages: 36 Number of appendices: 6

The thesis examines participatory planning and sociocultural motivation as concepts, as well as their adaptation to a children's dramatic musical. An important aspect is also the examination of the productional challenges of two producers.

The target group of the production was preschool-aged children. Their ideas and views were utilized to produce the artistic part of the production. Children's ideas and views were collected by means of participatory planning at music-oriented workshops.

The thesis was made in collaboration with the mandator Louhimo, the rhythm music network for children and youth as well as the City of Seinäjoki early childhood education services. The thesis proceeded as a project from the participatory planning with children to children's music tour, which took place in Seinäjoki and the surrounding municipalities, Kurikka and Lapua.

Keywords: sociocultural, inspire, involvement, planning, music, producing, performing

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuva 1 Lavakartta	23
Taulukko 1 Tulostaulukko 1	24
Taulukko 2 Tulostaulukko 2	25
Taulukko 3 Tulostaulukko 3	26
Taulukko 4 Tulostaulukko 4	27
Taulukko 5 Tulostaulukko 5	27
Taulukko 6 Tulostaulukko 6	28
Taulukko 7 Tulostaulukko 7	29

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä	2
Thesis abstract.....	3
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo	4
SISÄLTÖ	5
1 JOHDANTO	6
2 TAUSTATYÖ	7
3 OSALLISTAVA SUUNNITTELU	8
3.1 Määritelmä	8
3.2 Soveltamisalueet.....	9
3.2.1 Kaisaniemen koulun oppimista tukevat ratkaisut.....	9
3.2.2 Tuotekehittelyä tutkimus- ja teknologiayhtiö VTT Oy:llä	10
3.2.3 Osallistavaa suunnittelua Metsähallituksessa	10
3.3 Sosiokulttuurinen innostaminen	11
3.3.1 Määritelmä	11
3.3.1 Musiikin mahdollisuudet innostamisessa	12
4 CASE: TISKI-JUKKA JA PLEKU-PEKU	14
4.1 Osallistavat työpajat päiväkodeissa	14
4.2 Esityksen toteutus.....	17
4.2.1 Esitysviikko	19
4.2.2 Tuotannolliset haasteet.....	21
4.3 Yleisöpalautteet	23
4.3.1 Palautteiden tulokset	24
5 POHDINTAA.....	31
LÄHTEET	34
LIITTEET	36

1 JOHDANTO

Olemme luokkatovereina olleet lukuisissa samoissa projekteissa ja tämän lisäksi olemme tottuneet tekemään yhteistyötä myös vapaa-ajalla musiikin merkeissä. Yhteinen Hei Hei Hyvä Veli -duo on luonut meille vahvan luottamuksen ja käsityksen toistemme osaamisesta ja luonteenpiirteistä. Yhteistyön toimivuus nosti ilmaan kysymyksen - Miksi emme voisi tehdä opinnäytetyötäkin yhdessä?

Meille molemmille musiikki ja esiintyminen on ollut lapsesta saakka todella tärkeässä ja isossa roolissa. Juuri ne musiikin kautta syntyneet innostumisen hetket lapsuudessa ovat osasyynä tämän opinnäytetyön aiheen syntymiseen. Musiikin lisäksi olemme molemmat tehneet useita musikaali-produktioita sekä näyttelijänä että soittajana. Lukuisten musiikki-produktioiden ja vankan esiintymiskokemuksen myötä oli selvää, että työmme tulisi jollain tavalla liittyä musiikkiin. Musikaalisuuden lisäksi molempien kokemus näyttelemisestä ja teatteritaiteesta edesauttoi väistämättä produktion taiteellisen sisällön toteutumiseen.

Varsinainen kipinä työhön syntyi Eskarifestareilla huhtikuussa 2014. Avaruusaiheisen seikkailun yhtenä pysäkkinä toimi meidän kahden vetämä rytmimusiikkipaja. Lavastuksella, valo- ja ääni-efekteillä sekä oivallisella tarinalla saimme luotua uskottavan, vaikuttavan ja opettavaisen tuokion esikoulu-ikäisille lapsille. "Me tehtiin pienellä budjetilla ja ihan kahdestaan tosi monelle lapselle yhtä siisti juttu mitä Pikku Kakkosen merirosvolaivat ja muut seikkailut oli", kaikui päässämme. Tämä haaste ja sen tuoma innostus oli ratkaisevassa roolissa päätyessämme opinnäytetyön lopulliseen aiheeseen.

Työ koostuu taiteellisesta produktiosta joka toteutettiin 22.–26.2.2016 sekä siihen liittyvästä kirjallisesta raportista, jossa teoreettisena viitekehyksenä on osallistava suunnittelu ja sosiokulttuurinen innostaminen. Lisäksi työ koostuu projektin eri tuotannollisten ja taiteellisten työvaiheiden kuvauksesta ja niiden haasteista pienimuotoisen omavaraisen työryhmän näkökulmasta.

2 TAUSTATYÖ

Opinnäytetyön toimeksiantajaksi valikoitui lastenkulttuurikeskus Louhimo, joka toimii Seinäjoen kaupungin kulttuuripalveluiden alla erikoistuen musiikkiin. Louhimon toiminta-alueeseen kuuluu Seinäjoki, Ilmajoki ja Kurikka. Louhimon toiminta-ajatuksena on työskennellä lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi tuottamalla heille laadukkaita taide- ja kulttuuripalveluja sekä tekemällä heidän kanssaan taidetta ja kulttuuria (Louhimo, [Viitattu 26.10.2016]).

Louhimon viitoittamana projekti eteni järjestelmällisesti varsinkin sen alkupuoliskolla. Halusimme syventyä lasten maailmaan ja lähestyimme Seinäjoen kaupungin varhaiskasvatusta, jonka tehtävä on vastata lapsiperheiden tarpeisiin järjestämällä tavoitteellista ja turvallista päivähoitoa ja opetusta moniammatillisena yhteistyönä (Seinäjoen varhaiskasvatuspalvelut, [Viitattu 17.11.2016]). Olimme yhteyttä seinäjokelaisiin päiväkoteihin mielessämme työpaja lapsille aiheeseen liittyen. Kävi kuitenkin ilmi, että tätä varten tarvitsisimme tutkimusluvan, jonka hankimme Seinäjoen kaupungilta. Saimme projektia varten Seinäjoen kulttuuripalveluilta kohdeavustusta 300 €. Rahaa käytettiin ensisijaisesti esityksen skenografiaa eli lavastusta varten.

Toteutimme työpajat Seinäjoen kaupungin varhaiskasvatuksen päiväkodeissa, joten oli luontevaa, että myös esitykset painottuivat Seinäjoelle. Tämän lisäksi halusimme maantieteellisestikin ajateltuna viedä kiertueen mahdollisimman laajalle alueelle joten myös Kurikka ja Lapua valikoituivat esityspaikoiksi. Seinäjoen kantakaupungin lisäksi esiinnyimme Ylistaron ja Peräseinäjoen taajamissa. Meille oli tärkeää, että saamme vietyä esityksemme lasten luokse, mutta kaikista päiväkodeissa ei kuitenkaan löydy tarpeeksi suurta tilaa. Näin ollen Louhimo suositteli meille päiväkoteja, joista löytyy hyvät perus-olosuhteet lastenmusiikinäytelmälle.

3 OSALLISTAVA SUUNNITTELU

3.1 Määritelmä

Osallistava suunnittelu (*participatory design*) on yksilön tai ryhmän aktiivista osallistumista tuotteen tai asian suunnitteluun ja sen eri vaiheisiin. Osallistavan suunnittelun tavoitteena on yksilöiden tai ryhmien kokemusten perusteella parantaa suunnitteluprosessia ja sen lopputulosta. (Lahtinen & Ruohomäki 2013 [Viitattu 7.11.2016].) Osallistavan suunnittelun prosessin toimintatavat kehittyvät ja muuttuvat jatkuvasti (Auvinen & Liikka 2015, 5).

Yritysmailman osallistavassa suunnittelussa käyttäjää kohdellaan suunnittelijana, jonka tärkein työtehtävä on auttaa tuotteen oikeita suunnittelijoita pitämään suunta suunnitelmassa ja kehittää kattavampaa käsitystä tuotteen todellisesta suunnitteluongelmasta. Osallistavassa suunnittelussa ei kuitenkaan keskitytä korjaamaan tuotteen käytettävyyso ongelmia vaan ainoastaan tuotteen viimeistelyyn. Päävastuu tuotteen suunnittelussa on kuitenkin suunnittelijoilla eikä käyttäjillä. Tuotteen erilaisia prototyyppisiä hyödyntämällä on tehokas tapa osallistaa käyttäjät suunnittelu-prosessiin. (Beaudouin-Lafon & Mackay 2003, Palmgrenin 2012 mukaan [Viitattu 21.11.2016].)

Yritysmailman osallistavan suunnittelun periaatetta voidaan soveltaa myös varhaiskasvatuksessa. Lapset osallistetaan mukaan tuotteen suunnitteluun eri menetelmin esimerkiksi haastatteluiden tai kyselyiden avulla, jolloin saadaan lasten ideat ja mielipiteet tuotteen sisällön muovaamisen tueksi. Auvisen ja Liikan (2015) mukaan osallistamisen luonteeseen kuuluu eri toimijoiden oma jatkuva kehittyminen. Näin ollen *osallistaminen* on mukanaoleville toimijoille myös kasvuprosessi. Varhaiskasvatuksellisesti ajatellen osallistava suunnittelu opettaa lapsia analyyttiseen ajatteluun sekä kehittää ongelmanratkaisutaitoja.

3.2 Soveltamisalueet

Alueita osallistavan suunnittelun soveltamiseen löytyy runsaasti. Kyseistä menetelmää voivat hyödyntää esimerkiksi erilaisia palveluita tuottavat yritykset. Jotta tuote tai palvelu saadaan asiakkaalle onnistuneesti toteutettua, voidaan tuotteen tai palvelun suunnitteluprosessiin ottaa mukaan asiakkaan näkemykset ja toiveet optimaalisen lopputuloksen saavuttamiseksi.

Osallistavan suunnittelun tavoitteena voi olla myös ristiriitatilanteiden ehkäiseminen tai niiden lieventäminen saamalla eri osapuolet ymmärtämään tai hyväksymään toistensa käytöstä ja mielipiteitä (Pakarinen 2001 [Viitattu 15.11.2016]). Kun ihmisten omia mielipiteitä kuullaan, heidän tavoitteensa ovat yleensä hyvin kohtuullisia ja heidän on helpompi hyväksyä muiden mielipiteet (Korhonen & Savonmäki 1997 [Viitattu 15.11.2016]).

3.2.1 Kaisaniemen koulun oppimista tukevat ratkaisut

Osallistavaa suunnittelua hyödynnetään paljon myös koulumaailmassa. Yhtenä esimerkkinä toimii Case: Kaisaniemen koulun oppimista tukevat kalusteratkaisut. Tämän projektin toteutti oppimis- ja toimintaympäristöjen muotoilu- ja suunnittelu-toimisto Tilassa Oy yhteistyössä Kaisaniemen ala-asteen kanssa (Tilassa Oy 2016 [Viitattu 7.11.2016]).

Koulun oppilaat osallistuivat suunnittelutyöpajaan, jossa he saivat pohtia erilaisten oppimistilanteiden tilallisia tarpeita ja toimivuutta. Mikä tekisi oppimisesta mahdollisimman miellyttävää ja sujuvaa? Tätä varten oppilaat tekivät muun muassa kuvakollaaseja unelmien koulun visuaalisuudesta. Suunnittelijat saivat runsaan ja monipuolisen määrän ideoita ja ajatuksia oppimistilanteisiin ja tiloihin. Työpajoissa työskentely oli aktiivista ja ideat olivat sekä lennokkaita että innovatiivisia. (Tilassa Oy 2016 [Viitattu 7.11.2016].)

3.2.2 Tuotekehittelyä tutkimus- ja teknologiayhtiö VTT Oy:llä

Pohjois-Euroopan johtava tutkimus- ja teknologiayhtiö VTT Oy tuottaa kansainvälistä kilpailukykyä lisääviä tutkimus- ja innovaatiopalveluita yrityksille sekä julkiselle sektorille hyödyntäen osallistavaa suunnittelua. VTT Oy:n asiakkaat hakevat niin sanottua kilpailukyky-loikkaa, joka mahdollistaa asiakkaan tuotteen menestymistä kansainvälisillä markkinoilla. Kilpailukykyisen tuotteen mahdollistamiseksi VTT perehtyy yhdessä asiakkaan kanssa tuotteen mahdollisuuksiin ja ongelmiin.

VTT:n tutkija Jarno Videnojan (2016) mukaan aktiivinen vuoropuhelu asiakkaan ja VTT:n välillä tuotekehityskeskeisissä tutkimus- ja yrityshankkeissa on perusedellytys hankkeen ja siinä kehitettävän tuotteen menestykselle. Asiakkaan osallistaminen tutkimushankkeisiin antaa VTT:lle mahdollisuuden pilotoida tuotekehityksen aikana syntyneitä ratkaisuja. Vastaavasti yritykset pääsevät osallistavan suunnittelun myötä vaikuttamaan hankkeen lopputulokseen hyödyntämällä alan kokemusta. Lopputuloksena tavoitellaan innovatiivista, parhaan osaamisen tuloksena syntynyttä tuotetta, josta on todellista hyötyä asiakkaalle. Osassa hankkeista on myös tavallista, että alihankkijoita sekä muita yritysten sidosryhmiä osallistetaan mukaan tuotteen suunnittelun (Videnoja 2016).

VTT:n käyttämää osallistavan suunnittelun mallia voidaan sovelletusti käyttöönottaa varhaiskasvatuksessa hyödynnettävään osallistavan suunnittelun malliin. Vaikka konteksti on eri niin osallistavan suunnittelun prosessissa on useita yhtymäkohtia. On tuote, jota valmistetaan ja suunnitellaan yhteistyössä asiakkaan (lasten) kanssa. Molemmissa malleissa tavoitellaan yhteisessä suunnitteluprosessissa aikaansaattua parasta mahdollista lopputulosta.

3.2.3 Osallistavaa suunnittelua Metsähallituksessa

Metsähallitus joutui luonnonsuojelijoiden kritiikin kohteeksi käyttämiensä metsätalouden menetelmien seurauksena. Koska kansan ympäristötietoisuus kasvoi suuresti, eri metsätalouden harjoittamat menetelmät joutuivat tarkkailun kohteeksi. Metsien hakkuut aiheuttivat useita yhteenottoja luonnonsuojelijoiden ja metsä-

talouden välillä. Metsähallitusta syytettiin liian kovista taloudellisista tavoitteista, joiden uskottiin johtavan metsien ahneisiin hakkuisiin. Osallistavan suunnittelun rooli Metsähallituksessa näkyi luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien laadinnassa sekä alue-ekologisissa suunnitelmissa. Sen tehtävänä oli pyrkiä myös oikaisemaan mahdollisia vääriä käsityksiä ja huolehtimaan, että toiminnassa pyritään avoimeen keskusteluun eri osapuolten kanssa. (Pakarinen 2001 [Viitattu 15.11.2016].)

Otanta Taivalkosken kunnan ihmisistä otettiin mukaan ohjelmaan. Heille lähetettiin kyselylomakkeita, joilla selvitettiin Soiperoisen luonnonsuojelualan käyttö ja käyttäjäprofiili, alueeseen kohdistuneet mielipiteet ja kehittämistoiveet sekä mahdolliset alueella näyttäytyneet konfliktit. Kyselytutkimuksen tarkoituksena oli saada tietoa Metsähallituksen Pohjanmaan-Kainuun luontopalveluille alueen hoito- ja käyttösuunnitelman luomista varten. (Pakarinen 2001 [Viitattu 15.11.2016].)

3.3 Sosiokulttuurinen innostaminen

3.3.1 Määritelmä

Sosiokulttuurinen innostaminen syntyi Ranskassa 1960-luvulla. Se on sosiaalisen pedagogiikan suuntaus, joka perustuu kasvatukselliseen, sosiaaliseen ja kulttuuriin toimintaan. Juuret löytyvät jo toisen maailmansodan jälkeisestä Ranskasta, jolloin koettiin välttämättömäksi elvyttää natsimiehityksen kokemia masentuneita ja demokraattisia arvoja. (Kurki, 2000.)

Kurjen (2000) mukaan sosiokulttuurisella innostamisella on kaksi päätavoitetta. *Tällöin* ensimmäisen tarkoitus on herättää elämää henkiin siellä, missä sitä ei ole. Käytännössä tarkoituksena on luoda liikettä, huolestuneisuutta, levottomuutta ja lisäksi tuetaan asioiden täytöntöönpanoa, itsenäistä toimintaa sekä vastuuntuntoa. Toinen päätavoite on tukea ja saada liikkeelle niitä kykyjä, jotka ovat jo olemassa. Jokaisessa meissä on paljon taitoja ja osaamista, ne pitää vain saada houkuteltua

esiin. Toisen päätavoitteen tuloksiin päästään motivoimalla, vahvistamalla ja koodinoimalla yksilöiden ja ryhmien kykyjä ja voimia. (Merino 1997, 31.)

Innostamisen elementtejä ovat tekeminen, osallistuja, aika, instituutio, sosiaalinen suhde, strategia ja filosofia. Näistä tärkeimpänä elementtinä tämän projektin osalta nostaisimme osallistujat eli ne, jotka saavat aikaan toimintaa. Osallistujiin kuuluvat myös innostajat (Kurki, 2000). Osallistavaa lastenmusiikinäytelmää tehtäessä päätarkoitus on saada yleisö osallistumaan ja vaikuttamaan tarinan kulkuun, jolloin vastuu ei ole ainoastaan esiintyjällä, eli innostajalla, vaan vastuu toiminnasta on kaikkien osallistujien yhteinen. Tässä opinnäytetyö-prosessissa tullaan erityisesti käsittelemään ryhmien osallistumista sosiaaliseen, kasvatukselliseen ja kulttuuriin toimintaan.

3.3.1 Musiikin mahdollisuudet innostamisessa

Musiikki vaikuttaa tunteisiin suuremmin kuin mikään muu taiteenlaji. Sillä on ilmiömäinen kyky ilahduttaa, järkyttää, viedä hurmioon, vakavoittaa, luoda harrasta tunnelmaa ja liikuttaa kyyneliin asti (Valamies 2005 [Viitattu 13.11.2016]). Musiikki on loistava työväline lähes mille tahansa kohderyhmälle. Lapsille musiikki toimii erityisen hyvin, sillä heillä on poikkeuksellinen kyky heittäytyä mielikuvitukselliseen seikkailuun musiikin ja sen sanoman vanavedessä. Musiikki toimii ilmaisullisena aktiviteettina lapsille suunnatussa musikaalissa. Kurjen (2000, 138) mukaan ilmaisullisten aktiviteettien avulla autetaan monien inhimillisten kykyjen kehittymistä (muun muassa tutkiminen, herkistyminen, jakaminen, yhteistyö ja kunnioittaminen).

Mainiona esimerkkinä lasten heittäytymisestä musikaaliseen tarinaan toimii vuoden 2014 Eskarifestari-tapahtuman rytmipaja, jota vedimme kahdestaan. Esikoululaisille suunnatun tapahtuman teema oli avaruus, joka näkyi vahvasti myös omassa osuudessamme. Lapset osallistuivat keksimäämme rytmiin itse tekemillään rytmisoittimilla. Tällä tavoin saimme yhteyden toiselle planeetalle, josta avaruusoliot tulivat hakemaan Seinäjoen Rytmikorjaamolle eksynyttä lastaan. Kyseinen työpaja toimi meille suurena innostajana opinnäytetyön aiheelle.

Opintomme sisälsivät runsaasti musiikkia ja myös sen yhdistämistä sosiokulttuuriin innostamiseen. Tässä korostuukin hiljaisen tiedon merkitys. Koulutuksen aikana kerääntynyttä ammattitaitoa ja osaamista tarvittiin juuri tällä hetkellä. Hiljainen tieto ilmenee juuri tämän kaltaisten projektien merkeissä sillä työntekijä ei välttämättä itse tunnista taitojaan vaan kokemus ilmenee kokonaisvaltaisena ja ammatillisena osaamisena (Pohjalainen, 2012 [Viitattu 8.11.2016]). Tämä kokemus ilmenee osaltamme hyvin vahvasti erityisesti sekä esityksen raamien rakentamisessa ja sen sisällön tuottamisessa.

Teatteri on musiikin ohella todella moniulotteinen menetelmä innostamiseen. Kurjen (2000, 141) mukaan teatterilla on oppimisen muotona samat perustavoitteet kuin innostamisella muutoinkin: se johdattaa osallistujat toimintaan, kehittää heidän autonomiansa tasoa ja saa aikaan sen, että ihmiset astuvat ulos passiivisuudesta ja asettuvat suhteisiin toistensa kanssa. Soveltavan teatterin tarkoituksena on hälventää tiukkaa jakoa esiintyjiin ja katsojiin (YLÖS - Ammattiteattereiden yleisötyön kehittäminen [Viitattu 24.11.2016]). Augusto Boalin kehittämässä forumteatterissa esiintyjät käsittelevät tiettyä aihetta ja yleisöllä on mahdollisuus vaikuttaa esityksen kulkuun esimerkiksi ehdottamalla päähenkilön toimimaan toisin tietyssä tilanteessa.

4 CASE: TISKI-JUKKA JA PLEKU-PEKU

4.1 Osallistavat työpajat päiväkodeissa

Järjestimme päiväkodeissa työpajan, jonka tuloksena saimme varmistuksen esityksemme pääteemojen toimivuudesta esikoulu-ikäisille. Musiikin eri tyylilajeja esittelevässä musiikkikasvatuksellisessa työpajassa teemoiksi valitsimme ystävyiden ja siivoamisen. Näihin aiheisiin pureuduttiin varsinaisessa esityksessä siten laajemmin, esimerkiksi millä tavalla ystäviä tulee kohdella, mitä eroa on erilaisilla musiikkityyleillä ja miten roskien lajittamisella on oma roolinsa siivoamisessa. Apua työpajan sisällön suunnitteluun ja rakentamiseen saimme lastenkulttuurikeskus Louhimolta. Ammattitaitoisen henkilökunnan ansioista saimme hyviä ideoita työpajan toteuttamiseen esikouluikäisille lapsille. Toteutimme työpajan kahdessa eri päiväkodissa: Joupin ja Tikkuvuoren päiväkodit. Työpajoissa tavoitimme yhteensä 40 lasta. Halusimme pitää ryhmäkoon maltillisena työpajan hallittavuuden vuoksi.

Ennen tuotannon varsinaista aloittamista laadimme esikouluikäisille ryhmille noin 45 minuutin mittaisen työpajan, joka sisälsi muutaman toiminnallisen laululeikin lasten omia ideoita ja sanoituksia hyödyntäen. Tällä tavoin saatiin lapset osallistumaan laululeikin ideointiin ja lopullisen version muovaamiseen. Työpajan lisäksi teimme myös lyhyen haastattelun lapsille erinäisistä aihealueista, joista osan olimme etukäteen valinneet ja osan poimimme lapsilta siinä hetkessä. Haastatteluiden tuloksia käytimme myöhemmin apuna taiteellisen tuotoksen sisällön luomiseen.

Ajatus työpajan pitämisestä lähti siitä, kun mietimme taiteelliselle työlle erilaisia aiheita sekä lähestymistapoja niiden käsittelemiseen. Osallistavan suunnittelun periaatetta noudattaen halusimme lasten ajatuksia taiteellisen sisällön suunnittelun tueksi. 45 minuuttia kestävä kokonaisuus sisälsi kaksi toiminnallista laululeikkiä, joista toinen tehtiin yhteistyössä lasten kanssa paikan päällä. Koska tiesimme projektin tulevan sisältämään toiminnallisia ja hauskoja lauluja ja leikkejä, oli järkevää sisältää niitä myös työpajaan. Tällä tavoin pystyimme myös näkemään sen, millä

tavalla lapset reagoivat esittämiimme laululeikkeihin. Lopuksi pidimme loppuhaastattelun, missä käsitelimme muun muassa seuraavia asioita:

- leikkiminen
- kaverisuhteet
- erilaisuus (vaikutus kaverisuhteeseen)
- siivoaminen
- tympeät asiat elämässä
- kivat asiat elämässä

Työpaja alkoi tutustumisleikillä, jossa kaikki lausuivat oman nimensä samanaikaisesti. Koska kyseessä oli täysin uusi ja vieras ryhmä, meidän tehtävä ohjaajina oli vähentää alkuahdistusta ja jännitystä (Tielinen 2010 [Viitattu 25.10.2016]). Tutustumisleikki osoittautui hauskaksi ja helpoksi tavaksi virittäytyä tunnelmaan. Tutustumisen jälkeen kyselimme lapsilta kuulumisia ja kerroimme vastavuoroisesti omat kuulumiset. Koska työpaja sijoittui aina ajallisesti aamutuimaan, päätimme tutustumisleikin jälkeen pitää toiminnallisen rytmileikin vireystilan kohottamiseksi. Rytmileikki perustui kehorytmeihin, eli eri raajoille määrättyjen rytmien soittamiseen. Esimerkiksi jaloilla tuli tömistellä lattiaa ja käsillä tuli taputtaa kehon eri osiin luomalla äänellisesti eri kuuloisia rytmikuvioita. Lisäksi suulla luotiin erikoisen kuuloisia ääniefektejä rytmien kaveriksi. Olimme kirjoittaneet ”pää, olkapää, peppu, polvet, varpaat” -henkisen rytmillisen fraasin, jota toistettiin aluksi hitaasti ja loppua kohden nopeammin. Tämä aiheutti valtavia naurunpurkauksia ja innostuneisuutta varsinkin, kun rytmiä päästiin soittamaan nopeasti.

Rytmileikkien jälkeen soitimme kitaralla ja bongorummulla säveltämämme lyhyen kappaleen, jonka sanoitukseen olimme tehneet tahallaan muutaman hullunkurisen virheen. Lasten tuli ehdottaa meille sanoja, jotka tekisivät kappaleen sanomasta järkevämmän. Korjausten jälkeen soitimme kappaleen uudestaan lasten laulaessa kappaletta mukana.

Loppuhaastattelu suoritettiin esittämällä lapsiryhmälle kysymyksiä valmiiksi valituista aiheista. Lähestyimme kuitenkin tilannetta enemmän vuoropuhelun, kuin haastattelun muodossa. Tällä tavalla saatiin laajempia ja rikkaampia vastauksia yhden suoran vastauksen sijaan. Marjatta Kalliala (1999, 73) vertaa lasten leikki-

kulttuuria käsittelevässä väitöskirjassaan haastattelua sieniretkeen. *Hänen* mukaansa hyvän saaliin saamiseksi on poikettava sinne tänne, mutta samalla on pidettävä huolta pääsuunnastaan, ettei eksy.

Esimerkki 1. (A = Anssi, O = Omar, H = Haastateltavat)

A: Mulla tuli ny mieleen vähä ikävämpiä juttuja

O: No?

A: Mulla on tosi sotkusta mun kotona

O: No eikö silloin kannattais siivota?

A: No kannattais mutta se on tyhmää. Onko se teidän mielestä tyhmää?

H: Ei / Joo

A: Onko se fiksumu teidän mielestä siivota?

H: On.

A: Miksi se on fiksumu? vai tykkääkö joku teistä elää pölyssä ja sotkussa

H: Siks se on fiksumu ettei tuu hämähäkkejä!

Kevyellä keskustelunomaisella dialogilla pyrittiin keventämään tunnelmaa ja muuttaa se muodollisesta haastattelutilanteesta lupsakaksi keskusteluksi.

Sovelsimme osallistavaa suunnittelua työpajoissa piilotetusti, koska emme voineet kertoa lapsille suoraan, mihin tuloksia tulemme käyttämään. Piilotetun osallistavan suunnittelun hyödyntäminen johtui siitä, että emme halunneet vielä paljastaa tulevaa musikaaliproduktiota lapsille. Käytimme osallistavaa suunnittelua työpajan haastatteluosiossa lasten tietämättä. Lasten vastaukset kysymyksiin ja mielipiteet aiheista toimi meille pohjana taiteellisen työn sisällön syntymiselle. Valmistimme lapsille heille sopivaa tuotetta heidän sitä tietämättä. Edellä mainittujen menetelmien lisäksi haastoimme lapsia kysymyksillä ajattelemaan oppimista. Rohkaisimme lapsia kysymysten pohjalta ajattelemaan asioita eri näkökulmista ja oppimaan samalla ajattelutapojen tarkastelua uuden tiedon pohjalta (Opetushallitus 2016 [Viitattu 24.11.2016]).

4.2 Esityksen toteutus

Syyskuussa 2015 aloitimme projektin varsinaisen työvaiheen. Tiesimme urakan olevan suurikokoinen. Työjärjestys oli kuitenkin suhteellisen selkeä; tarinan käsikirjoitusta jätimme siihen selkeät ja musikaaliin ajoituksellisesti sopivat hetket kappaleille. Olimme käyneet pitkään keskustelua tulevien kunkin kappaleen tyylistä ja sanomasta, joten meillä oli tietyllä tapaa valmiiksi katettu pöytä, josta oli helppo lähteä etenemään.

Sävellysprosessi jakautuu kolmeen osaan; esisävellysvaiheeseen, toteutusvaiheeseen eli intensiivisen säveltämisen vaiheeseen sekä korjaus- ja viimeistelyvaiheeseen (Penttinen [Viitattu 4.12.2016]). Tässä prosessissa korostui yhteisen musiikillisen taustan merkitys. Emme olleet ensimmäistä kertaa lauluja tekemässä, ei yksin eikä yhdessäkään. Suurin haaste oli pitäytyä tarkoitukseen sopivissa, yksinkertaisissa sävellyksissä. Lähdimme turhan usein tavoittelemaan suuria melodisia sävelkulkuja sekä korvia hiveleviä soundeja. Tässä tilanteessa oli tärkeää korostaa projektin tilanne ja tavoitteet; emme olleet tekemässä lapsille pelkästään upeaa musiikkia, vaan suurempaa kokonaisuutta, jonka yksi palanen musiikki on. Lapsia ei sovi missään nimessä aliarvioida kohderyhmänä, mutta oli hyvä ymmärtää, että niin sanotusti ”vähempikin riittää”. Ja yksi ehdoton avainsana unohtuu liian usein säveltäessä. Yksinkertaisuus. Me olimme menossa esittämään kertaluontoista musikaalia, jossa jokaisen biisin sanoma tulisi tulla ilmi yhdellä kuulemalla. Tavoitteemme oli tuottaa musiikilla mielikuvia, joita pyrimme luomaan esimerkiksi nopealla ja duurivoittoisella musiikilla iloisia ja kiireisiä mielikuvia. Arvoituksellista ja salaperäistä musiikkia saa hitaalla musiikilla epätavallisesti vaihtelevissa sävellajeissa (Äänipää 2007 [Viitattu 15.11.2016]).

Jo aiemmin keväällä tapasimme myös Louhimon Tuomo Kalliota, joka suositteli meille sopivia keikkapaikkoja. Meille oli tärkeää, että keikat sijoittuisivat mahdollisimman laajalle alueelle Seinäjoen seudulla. Tärkeää oli myös, että päiväkodilla oli tarjota riittävä esiintymistila. Siksi jouduimme sulkemaan pois kaikki pienimmät paikat. Marraskuussa otimme yhteyttä päiväkoteihin ja tarjosimme kaikille mahdollisuutta itse valita sopivaa päivää helmikuun viimeiseltä viikolta, kiertueviikolta. Päiväkodit olivat innoissaan tarjouksestamme ja saimme nopeasti löytyä aikataulut lukkoon. Keikkapaikat löytyivät Seinäjoelta, Ylistarosta, Kurikasta, Peräseinäjoelta

ja Lapualta. Peräseinäjoen esitys poikkesi muista. Louhimon ehdotuksesta otimme yhteyttä alueen perhepäivähoitovastaavaan, joka järjesti yleisöksemme alueen perhepäivähoitajia ja ryhmäperhepäiväkoteja. Lisäksi esitys järjestettiin nuorisotila Dixin tiloissa, jonne ryhmät kokoontuivat. Päivämäärien varmistuttua suunnitelimme esitykselle graafista ilmettä. Suunnittelun tuotoksena syntynyt juliste [Liite 5] lähetettiin markkinoimaan esitystä jokaiseen päiväkotiin noin kaksi viikkoa ennen kiertuetta.

Syksyn aikana työskentelimme luovan työn parissa 1-2 kertaa viikossa. Marras-joulukuussa tahti hieman kiihtyi, jolloin tuotannollinen puoli kulki kevyen tasaisella tahdilla mukana. Marraskuussa meille myönnettiin Seinäjoen kaupungin kulttuuri-palveluiden kohdeavustusta 300 € esityksemme lavastukseen ja puvustukseen. Näitä hankintoja teimme viikoittain.

Tammikuun 2016 alusta työ lähti toden teolla käyntiin. Siihen asti olimme pitäneet omaa bändikämpäämme harjoitustilana, mutta vuoden alusta varasimme Seinäjoen ammattikorkeakoulun Framin toimipisteen esitystilan kerran viikossa neljän tunnin ajaksi. Hyvä harjoitustila oli todella merkityksellinen tekijä esityksen kokonaisuuden hahmottamisen kannalta. Joka viikko asensimme täydellisen lavastuksen ja työstimme esitystä ja eritoten sen musiikkiosuuksia. Samaan aikaan jatkoimme harjoituksia myös bändikämpällä.

Ennen varsinaisia esityksiä halusimme kunnan kenraaliharjoituksen. Tämän toteutimme kiertuetta edeltävänä viikolla koulun tiloissa. Kutsuimme esitykseen lähtökohtaisesti kavereita ja tuttavien lapsineen, mutta paikalla oli myös koulun ja toimeksiantajan edustajat arvioimassa opinnäytetyön taiteellista osuutta. Yhteensä saimme kasaan 23:n hengen yleisön. Ikähaitari oli 3-vuotiaasta ylöspäin.

Yleisö osoittautui suhteellisen vaativaksi ja aikuisten enemmistön tuoma yleistunnelma oli yllättävänkin haastava. Emme saaneet yleisö ihan toivotulla tavalla kontaktiin tapahtumien kanssa. Yleisö-kenraalin kokemus taas laittoi meidät hiomaan yksityiskohdat äärimmilleen ja itse kiertueella kontakti lapsiin oli välitöntä ja esitys usein kehittyi lasten osallisuuden mukaan. Kenraalin nihkeyteen oli varmasti myös se, että sinne tulleet lapset tulivat täysin vieraaseen ja jännittävään paikkaan. Kiertueella taas me ilmestyimme heidän tuttuun päiväkotiinsa ja loimme sinne kotoisan ilmapiirin.

Yleisö-Kenraali oli todella tärkeä järjestää. Olimme esityksen harjoittelussa hyvin aikataulussa ja homma oli ollut päällisin puolin kasassa jo tovin. Oli sopiva hetki esittää koko musikaali tauoitta tarkalle yleisölle. Tekniikka ja muut käytännön asiat toimivat täydellisesti ja näiltä osin lähdimme varmoina kohti seuraavaa viikkoa.

4.2.1 Esitysviikko

Kiertue käynnistyi maanantaina 22.2. Seinäjoella Pajuluoman päiväkodista. Olimme paikalla jo noin klo 7:30 sillä esitys alkoi jo klo 9:00. Vaikka olimme jo yleisö-kenraalissa todenneet esityksemme toimivuuden, ensimmäinen keikka toi oman jännitys-momenttinsa. Kysymysmerkin alla oli erityisesti lavastuksen ja tekniikan pystytyksen kesto. Olimme sitä usein kellottaneet jo harjoituskaudella, mutta keikkatilanteissa voi aina sattua yllätyksiä. Homma meni kuitenkin putkeen ja olimme hyvin ajoissa.

Pystytyksen ja esityksen väliin jäi yleensä aikaa noin 15 minuuttia ja se väliin jäänyt aika oli joka keikalla koko kiertueen tärkein hetki. Oli siirryttävä nopeasti seuraavaan rooliin, näyttelijäksi. Tämän lisäksi ajan tuli riittää myös omaan henkilökohtaiseen huoltoon kuten wc-käynteihin ja eväiden syöntiin. Aikaa ei koskaan ollut liikaa, mutta riittävästi. Lähtökohtaisesti voisi ajatella, että nopea roolinvaihdos ahkerasta roudarista valovoimaseksi esiintyjäksi olisi hankala prosessi. Kokemustemme perusteella se ei kuitenkaan välttämättä ollut. Olimme olleet jo viikkoja niin sisällä jutussamme ja itsevarmoina tiesimme miten homma etenee. Jo roudaus-vaiheessa laulelimme ja hoimme esityksen repliikkejä ja olimme läsnä. Rooli tavallaan oli jo päällä ja se täytyi enää napsauttaa päälle. Tässä helpotti myös se seikka, että keikat olivat päiväkodeissa, joissa meitä oli jo varhain vastaanottamassa myös itse lapset. Heti saapuessamme alkoi jutustelu ja tarinankeronta; "Olette varmaan kuulleet, että kohta tänne tulee keikalle ne Tiski-Jukka ja Pleku-Peku, me ollaan niitten roudareita". Toki myöhemmin kuulimme, että esiintyjät näyttivät hyvin samalta kuin roudarit, mutta pysyimme tiukasti tarinassa ja lasten mielikuvitus lopulta unohti tuollaiset epähuomiot.

Kiertueella elimme vahvasti päiväkotien aikataulujen mukaan. Useissa paikoissa lounas on jo hyvin varhain, joten aloitusajat olivat aina klo 9:00-10:00 välillä. Aikai-

set aamut toivat haastavuutta laulamiseen, mutta ajomatkat ja roudaukset käytettiin tässäkin suhteessa hyödyksi. Roudauksen ja esiintymisen välille hioutui selkeä silta ja varhainen ajankohtakin pakotti olemaan kiirehtimättä ja repimättä itseään. Esiintyjälle ei ole koskaan helppo paikka olla parhaimmillaan heti aamupäivällä, mutta tässä tilanteessa katsoimme aamuisen tuotannollisen työn olevan enemmän vain eduksemme.

Harjoituskaudella meille muodostui luontainen työjärjestys laittaessamme esitystila ja tekniikkaa paikoilleen. Tässä oli todella suurta hyötyä yhteisestä keikkailustamme bändin merkeissä. Molemmat tiesimme tarkalleen, että miten mikäkin lavaste tai piuha täytyi olla joten selkeä työnjako roudauksessa helpotti taiteelliseen työhön keskittymistä.

Teimme kiertuetta varten oman selkeän excel-tilaukset, josta ilmeni keikkojen oleelliset tiedot; päivämäärä, paikka ja osoite, kellonaika, esitystilan luonne, ryhmän koko ja ikäjakauma sekä yhteystietoineen. Tämä osoittautui yksinkertaiseksi ja käteväksi tavaksi edetä kiertueella yhden tiedoston voimin. Kaikki oli sovittu etukäteen ja näin ollen esitysviikolla saimme keskittyä itse tekemiseen.

Kaikkiaan kiertueella esiinnyimme 240 lapselle. Olimme suunnitelleet esityksemme esikoulu-ikäisille lapsille, mutta aiheet, musiikit ja teemat sopivat kaiken ikäisille. Osassa päiväkodeissa oli syli-ikäisiä lapsiakin ja viimeisellä keikalla Alanurmon koululla oli esikoululaisten lisäksi myös 1.- ja 2.-luokkalaiset. Emme kokeneet suurta ikähaitaria minkäänlaiseksi ongelmaksi. Päinvastoin oli hienoa, että useampi pääsi mukaan.

esityksissä pääsimme tavoitteisiimme lasten osallistavuuden suhteen. Jokainen esitys oli oma uniikki tarinansa, sillä joustava käsikirjoitus tarjosi mahdollisuuden viedä esitystä eteenpäin lasten ehdoilla.

Kaiken kaikkiaan esitysviikko oli raskas, mutta myös voimaannuttava kokemus. Jokaisen keikan ja etenkin koko kiertueen jälkeen olimme innostuneita ja erityisen iloisia erityisesti siitä, että esityksemme tosiaan oli laadukas ja lapsille mieluinen. Lapsista saatu virta siis puski meitä innostuneesti eteenpäin.

4.2.2 Tuotannolliset haasteet

Yksi haasteista, joka vaikutti produktion kulkuun ja sen toteutumiseen oli budjetti. Produktio oli sekä tuotannollisesti että taiteellisesti melko laaja, mutta budjetti produktiolle oli suhteessa tuotannon kokoon pieni. Tästä syystä jouduimme improvisoimaan kaikkien tarvittavien työtehtävien suorittamiseksi.

Haimme produktiolle apurahaa Musiikkia Nuorille ry:ltä ja Seinäjoen kaupungin kulttuuripalveluilta, joista Seinäjoen kaupungin kulttuuripalvelut myönsi kohdeavustus-apurahan. Meidän onneksemme omistimme jo äänentoistojärjestelmän, joten siinä säästimme pitkän pennin. Rahoitusta haettiin skenografiaan ja puvustukseen, jotka olivat eniten budjettiin vaikuttavia tekijöitä.

Produktion tuotannollisessa suunnitteluvaiheessa me molemmat päätimme, että toteuttaisimme produktion mahdollisimman omavaraisesti ja ekologisia periaatteita noudattaen. Lähtökohtaisesti se mitä meillä ei omasta takaa ollut tuoda produktioon hankittiin kirpputoreilta, kierrätyskeskuksesta tai tuttavilta. Koska skenografia ja puvustus saatiin toteutettua todella edullisesti, saimme pienen budjetin riittämään hienosti. Saimme siis budjetti-haasteen selätettyä.

Toinen haaste produktiossa oli se, että meitä oli ainoastaan kaksi henkilö tekemässä koko kokonaisuutta, joten tuotannollisten ja taiteellisten työtehtävien määrä kuormitti molempia melkoisesti. Tämä oli ammatillisen kehittymisen näkökulmasta hyvä ja tärkeä asia, koska se opetti tekemään useaa asiaa rinnakkain. Informaation kulku tämän kokoluokan työryhmässä oli moitteetonta ja olimme molemmat koko ajan tietoisia kaikista tuotannollisista ja taiteellisista asioista, joita matkan aikana tapahtui.

Produktiossa eniten haastetta tuotti äänentoiston ajaminen ilman erillistä äänimiestä, joka olisi toiminut niin sanottuna salimiksaajana (*front of house*). Salimiksaaja vastaa yleisölle kuuluvasta äänestä, jonka hän luo yhdistämällä lavalla soitetut ja laulettu äänet täydelliseksi kokonaisuudeksi (Get in media 2016 [Viitattu 16.11.2016]). Koska olimme molemmat lavalla pääsääntöisesti yhtä aikaa näyttelemässä, meidän tuli jo tarinaa kirjoittaessa miettiä samalla se, kuinka tulemme saamaan onnistumaan kappaleiden toistamisen nauhalta mahdollisimman sulavasti, ilman että se aiheuttaisi keskeytyksiä esitykseen.

Tämän vuoksi kirjoitimme usein kohtaukset siten, että toinen meistä sijoittuu lavalla kohtauksen aikana mahdollisimman lähelle lavalta ohjattavaa äänentoistoa, jotta kappaleet saatiin aloitettua sulavasti heti dialogin päätyttyä. Toisin sanoen meidän täytyi samaan aikaan koreografioiden lisäksi suunnitella ääniajo-koreografiat. Tämä hieman rajoitti meidän tekemistä ja tarinan kirjoittamista, mutta puitteisiin nähden hyvin suunniteltu juttu todisti sen, että pienellä miehistöllä on mahdollista toteuttaa varteenotettava äänentoisto ja äänisuunnittelu.

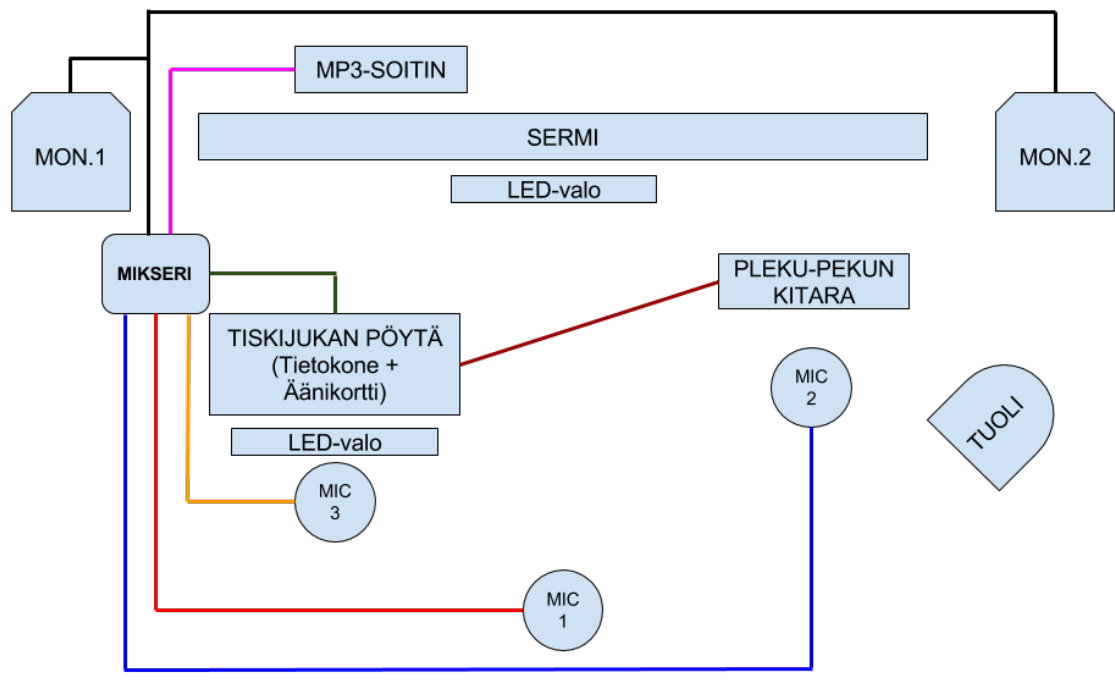
Käytössämme ollut äänitekniikka oli kapasiteetiltaan suhteellisen minimaalinen, mutta kuitenkin moniosainen. Käytössä ollut mikseri oli YAMAHA MG82CX (Yamaha corporation 2006 [Viitattu 16.11.2016]). Äänen päälähtö tapahtui pääsääntöisesti kannettavalta tietokoneelta, josta soitimme kappaleiden taustanauhat. Ääni ajettiin tietokoneelta kahdeksankanavaiseen pieneen mikseriin, joka meidän tilanteessa toimi sekä lava- että monitorimikserinä sen sijoittelun ja käytön rajoittuneisuuden vuoksi.

Käytössämme oli myös mp3-soitin, jota toinen meistä operoi taustanauhojen ja efekti-ääniraitojen ajamiseen esityksen aikana lavana takaa. Tätä laitetta käytettiin aina silloin, kun lavalla oli ainoastaan toinen meistä esiintymässä. Tällä tavoin saatiin esitys rullaamaan sulavasti kohtauksesta toiseen ilman taukoja. Tämänlaisissa tilanteissa ääniajo-koreografiat olivat erittäin tärkeitä hyvän esityks-rytmin takaamiseksi.

Tietokoneen ja mp3-soittimen lisäksi mikseriin ajettiin kolme kappaletta laulumikrofonista ja sähkökitara. Päädyimme käyttämään kolmea mikrofonia, koska se helpotti meidän asemointia lavalla laulujen aikana. Sen sijaan, että olisimme esittäneet kappaleet aina samasta paikasta, pystyimme esimerkiksi välisoiton aikana liikkumaan mikrofoniin toiselle ja jatkamaan kappaletta eri asemasta. Tämä oli ikään kuin korvaava ratkaisu langattomien mikrofoniin käytölle. Hyödynsimme tätä tekniikkaa erityisesti niissä yhteiskappaleissa, joissa molemmilla oli omat soolot. Molemmat liikkui oman soolonsa ajaksi laulamaan etulavan mikrofoniin ja palasi sitten omalle paikalleen jatkamaan kappaletta. Tällä tavalla saimme kappaleisiin enemmän menoa ja meininkiä.

Sen sijaan, että olisimme käyttäneet sähkökitaralle perinteisesti kitaravahvistinta päädyimme ajamaan kitaran äänikortin kautta tietokoneeseen ja siitä mikserille.

Tietokoneella luotiin kitaralle digitaalinen kitaravahvistin-mallinnus (Masters of Music 16.4.2015 [Viitattu 21.10.2016]). Tämä särökitarra-soundi sitten ajettiin äänikortin läpi mikseriin. Koska pystyimme ajamaan kaikki ääntä tuottavat instrumentit nyt samaan mikseriin, meidän oli helpompi kontrolloida eri äänilähteiden voimakkuuksia. Tämä mahdollisti tasaisemman äänenpaineen tuottamisen ja sen kontrolloimisen.

Kuva 1 Lavakartta

4.3 Yleisöpalautteet

Lähetimme jokaisen esityspaikan yhteysenkilölle sähköisen palautelomakkeen. Kaikilta saimme vastauksen ja tämän lisäksi joistain paikoista useammankin palautteen eri työntekijöiltä. Olimme todella tyytyväisiä vastausten laadusta sillä ne vahvistivat omia käsityksiämme esityksen luonteesta ja aiheiden tavoitettavuudesta.

Panostimme erityisesti palaute-lomakkeen selkeyteen [Liite 2]. On ensiarvoisen tärkeää, että palaute on tehty sen antajalle kiinnostavaksi. Tällöin saa myös he-

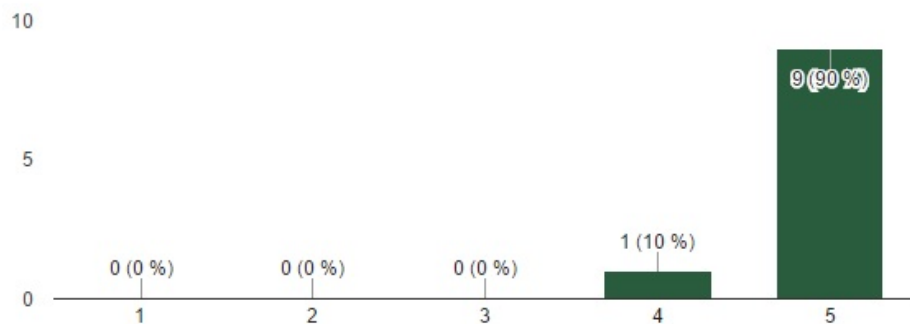
delmällisimmät tulokset. Jokaiseen kysymykseen annoimme helposti ymmärrettävien monivalinta-kysymysten lisäksi vapaaehtoisten perusteluiden kommenttikentät. Näin ollen saimme samalla sekä tarkat taulukot että syvällisemmät perustelut.

Halusimme myös lomakkeen olevan yhtä leikkisiä kuin esityksemme ja aiemmat yhteydenotot päiväkoteihin. Tämä näkyi esimerkiksi vastausvaihtoehtojen muodoissa.

4.3.1 Palautteiden tulokset

Taulukko 1 Tulostaulukko 1

1. Oliko esityksen ennakkovalmistelut teille vaivatonta ja selkeää? (10 vastausta)

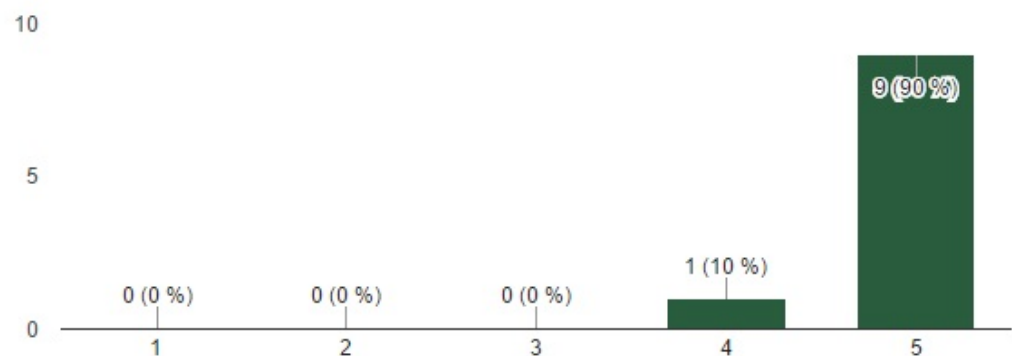
1. Vapaaehtoiset perustelut edelliseen:

- Kaikki sujui hyvin ja mutkattomasti.
- tiedotus ja kuljetukset järjestäytyivät hyvin ohjaajan kautta.
- Pojat hoitivat homman! Saimme lasten kanssa ulkoilla rauhassa ja astua suoraan kerrassaan mukaansatempaavaan esitykseen! Kaikki oli laitettu valmiiksi!
- Kysyin päiväkodilta, pääsisikö myös tokaluokka mukaan, ja pääsimme.
- Tieto esityksestä tuli meille samalla viikolla. En ole varma, että oliko paikkoja vapautunut vai mistä syystä. Viikko-ohjelma saatiin kuitenkin järjestäytymään niin, että päästiin osallistumaan. Esitietona meille oli tul-

lut, että musikaali soveltuu 5-6vuotiaalle, joten oli vähän yllätys että paikalla oli nuorempiakin lapsia. Tiedä sitten johtuiko siitä, että infon kulus-
sa oli monta välikättä vai oliko ajateltu, ettei meidän koko lapsiryhmä mahdu. Käytännössä kuitenkin osallistuminen oli vaivatonta sillä esitys toteutettiin yksikkömme naapuritalossa, joten kulkeminen ei vaatinut erityisvalmisteluja

Taulukko 2 Tulostaulukko 2

2. Oliko esitys helppoa seurattavaa? (10 vastausta)

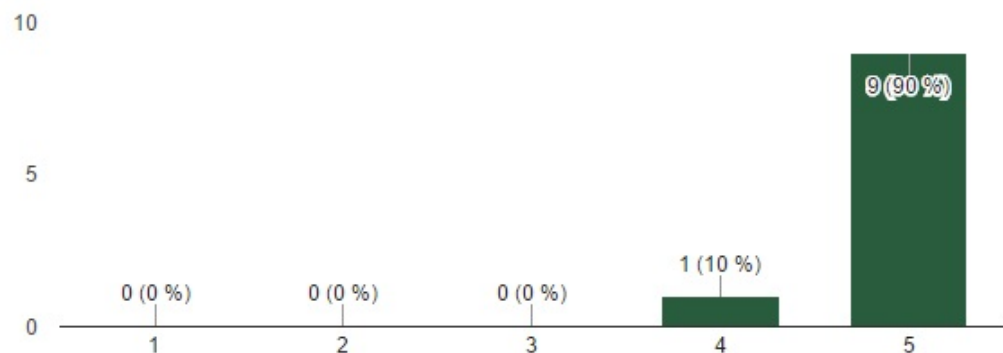

2. Vapaaehtoiset perustelut edelliseen:

- Lavasteita ja rooliasuja yms. oli sopivasti niin että lapset saattoivat myös itse kuvitella niitä lisää.
- Sopivasti oli katsottavaa. Valot ja äänet kiinnostivat lapsia. Ei mitään liikaa.
- Oli helppoa seurattavaa! Lava " koti" oli aivan katsomopenkkien ääressä...mikä helpotti lasten mukanaoloa!
- Todella mukaansa tempaava show!

Taulukko 3 Tulostaulukko 3

3. Oliko juonen kulku sulava? (10 vastausta)

3. Vapaaehtoiset perustelut edelliseen:

- Lapsen näkökulmasta asiat voivat näyttää erilaiselta, mutta aikuinen ainakin pysyi hyvin juonessa mukana
- Tarina oli helposti seurattava ja lastenkin oli helppo pysyä esityksessä mukana ja eläytyivät aidosti roolihenkilöiden rooliin! Lapsia ei tarvinnut erikseen houkutella/ innostaa mukaan, vaan olivat heti alusta alkaen kaikissa tapahtumissa mukana, ja ottivat osaa innolla!
- Ajankohtainen aihe, hyvin keksitty juoni aiheen ympärille!
- Välillä oli vaikea seurata juonen kulkua.

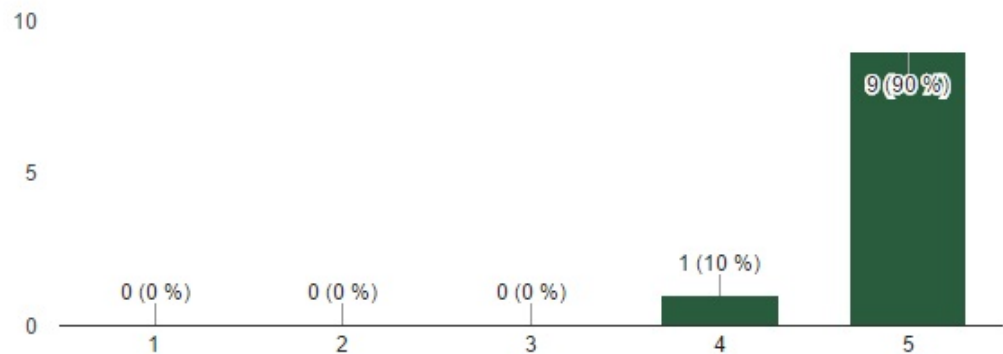
Taulukko 4 Tulostaulukko 4

4. Oliko esityksen äänenvoimakkuus sopiva? (10 vastausta)

Taulukko 5 Tulostaulukko 5

5. Välittyikö tarinan pääteemat? (10 vastausta)

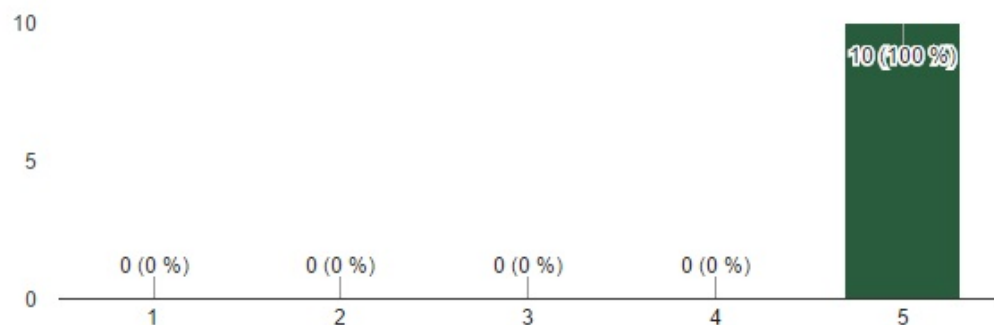
5. Vapaaehtoiset perustelut edelliseen:

- Esitykseen oli todella taitavasti upotettu varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa. Saitte todella monipuolisesti tuotua erilaisia asioita esiin myös niin, että kasvattajat saavat jatkaa näistä teemoista. Lapset otettiin hienosti osallisiksi esitykseen ja annoitte esityksen elää sen mukaan mitä lapset tuottivat.
- Kyllä, samoista asioista keskusteltiin vielä omassa ryhmässä. Omat mielipiteet, yhdessä siivoten saa nopeammin valmista jne..

- Lapset oivalsivat hienosti tarinan pääteemat...
- Ihmettelivät heti alusta alkaen talon sotkuisuutta ja pitivät siivousta tärkeänä!
- Mielestämme olisi voinut tuoda esille enemmän ihmisten erilaisuuden hyväksymistä, kun he "buuasivat" pleku-Pekulle ja peukuttivat "Tiski-Jukkaa" aivan loppuun asti.. Erilaiset mielipiteet ovat sallittuja, ja että makuja on monia..myös tässäkin tapauksessa...
- Teemat olivat hyviä!
- Eskarit puhuivat kauan aikaa vielä esityksen jälkeenkin tiski-Jukasta ja Pleku-pekusta! Eskareilla esitys meni kyllä "ihon alle", kaikki olivat innolla mukana esityksen aikana. Oli kiva, että lapset saivat osallistua esityksen kulkuun :)
- Myös lapset osasivat selittää jälkikäteen mitä tapahtui ja miksi sekä tarinan opetuksen.

Taulukko 6 Tulostaulukko 6

6. Oliko esitys kiinnostava ja viihdyttävä myös aikuisille? (10 vastausta)

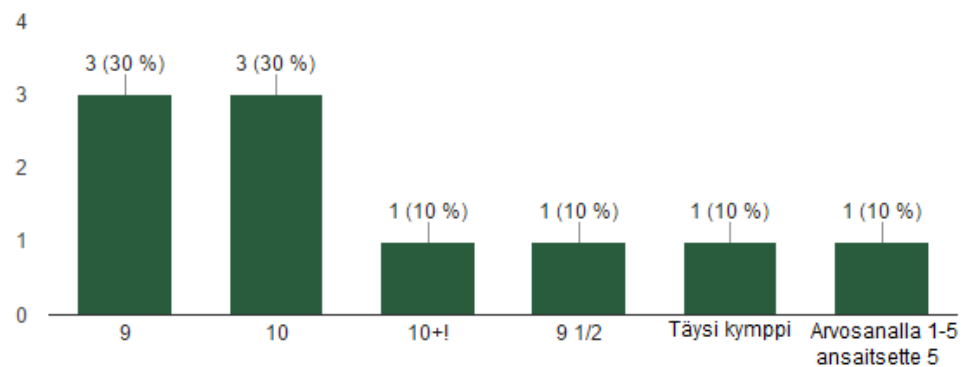
6. Vapaaehtoiset perustelut edelliseen:

- Esityksessä ei varmaan olisi vaadittu tämän asian huomiointia, mutta tämäkin oli taidokkaasti otettu mukaan

- Kivan erilainen. Antoi myös eväitä omaan työhön.
- Myös aikuisilla oli nauru herkässä ja esitys oli mukaansatempaava ja ajatuksia herättävä! Aivan itsekkin olimme täysillä mukana ja jammaamassa lasten kanssa! :)
- Mukaansa tempaava ja todella hauska!
- Sai tirskahtella!

Taulukko 7 Tulostaulukko 7

7. Minkä kouluarvosanan antaisit esitykselle? (10 vastausta)

8. Muita kommentteja tai terveisiä:

- Oli ilo seurata teidän saumatonta yhteistyötänne. Toivottavasti saatte jatkossakin tehdä vastaavia projekteja. Lapset tykkäsivät tosi paljon ja myös kaikilta työntekijöiltä tuli positiivista palautetta. Kiitos teille!
- Kiitos todella viihdyttävästä, opettavaisesta ja makeesta esityksestä!!!! Meillä oli kiva loppupäivä kun muisteltiin esityksen tapahtumia...tiskijukka ei ollutkaan tiskaaja ja pleku lähti vaa sjoelle markun musiikkiin shoppailee ☺☺☺ ja musa oli hyvää!
- Lisää tällaisia :) Kivaa vaihtelua. Mahtava musiikki. Ei aina niitä samoja lastenlauluja vaan vähä rokkia ja poppiakin tarvitaan. Kivasti myös vuorovaikutusta yleisön kanssa. Koululaiset (1-2lk) tykkäis tästä myös.

- Heti alusta alkaen tuli tunne, että esittäjät nauttivat työstään! He ovat todella oikealla alalla! Varmasti esiintymisiä tulisi mm. lastenjuhliin ym...
Esitys oli "arkipäiväisestä" asiasta mukaansatempaavalla tavalla tehty ja hyvin moneen tilanteeseen sopiva! Kommunikaatio esityksen aikana oli luontevaa ja esitys oli mukavan vuorovaikutuksellinen, siihen oli kaikkien lasten helppo lähteä mukaan, myös kaikkein arimmat lapset olivat aidosti mukana!
- Tulkaa toistekin! ;)
- Oli hyvä esitys, sai itsekin tehdä jotain, kivaa musiikkia, oli hauskaa, sai liikkua, hyviä soittajia, kaikki tykkäsivät esityksestä. KIITOS!
- Etukäteen oli varmasti tiedossa, että lapset eivät ole hiljaisempia katsojia. Lasten kommentit otettiin hienosti huomioon sekä lapsia ohjeistettiin tarvittaessa ("älä syökää niitä roskia").

5 POHDINTAA

Opinnäyte tarjosi meille projektina monenlaisia haasteita. Työ osoitti molempien vahvuudet ja heikkoudet. Taiteellinen työ ja sen mukana kulkeneet teknilliset käytännön tehtävät, ovat meille monella tapaa helppoja ja eritoten luonnollisia.

Vaikka hyödynsimmekin työssämme osallistavaa suunnittelua pienimuotoisesti ja sovelletusti ruohonjuuritasolla, koimme sen silti yhdeksi tärkeimmäksi prosessiksi taiteellisen sisällön suunnittelussa ja toteutuksessa. Osallistavalla suunnittelulla saimme laajennettua ennalta valittujen pääteemojen sisältöä. Pääteemojen laajentuminen näkyi muun muassa musikaalin juonen sisällössä sekä kappaleiden sanoitusten teemoissa. Osallistavan suunnittelun avulla annoimme lapsille myös mahdollisuuden harjoitella ajattelun oppimista. Oli mielenkiintoista seurata lasten ajatteluprosessia ja pohdiskelua haastattelun aikana. Ajattelun oppimisen tuloksia oli kuitenkin mahdotonta todentaa.

Ajattelun oppimista pidimme yllä koko musikaaliesityksemme ajan. Työpajoissa esille tulleet aihealueet kertaantuivat musikaalissa. Esityksemme loppuvaiheessa käsitelimme siivoamista, joka oli myös yksi työpajan aihealueista. Musikaalissa Pleku-Pekun asunto täytyi saada siivottua. Tavanomaisen siivousruljanssin sijaan lajittelimme lasten kanssa roskat eri kasoihin. Tällä tavoin haastoimme lapsia ajattelemaan myös esityksen aikana.

Onnistuimme innostamaan kohderyhmän mukaan esitykseen toivotulla tavalla. Vuorovaikutteisen esityksen kantavaksi voimaksi voisi nostaa kasvatuksellisuuden, joka yhdistää projektimme pääteemoja; erilaisuuden hyväksymistä sekä arkisten asioiden tärkeyttä. Rakensimme käsikirjoituksen hyvin suurpiirteiseksi ja se mahdollisti yleisön osallistumisen tarinan yksityiskohtien värittämiseen. Täytimme erityisen hyvin sosiokulttuurisen innostamisen ensimmäisen päätavoitteen eli saimme luotua päiväkoteihin uutta elämää ja poikkeuksellisen maailman noin tunnin ajaksi. Musiikki tarjosi meille hyödyllisiä keinoja yleisön osallistamiseen. Tapuksien, aaltojen ja muiden nauttivan yleisön perinteisten toimintojen lisäksi, lapset saatiin mukaan esimerkiksi nostamaan nyrkkiä ilmaan ja huutamaan "En!". Tämä oli olennainen osa draamankehittämisen siivouskapinaa.

Tiski-Jukan ja Pleku-Pekun tarina oli meille tietyllä tapaa myös helppo opinnäytetyön aihe. Projektimme koostui useista pienistä osa-alueista, joita olimme päässeet jo aiemmin hiomaan. Meidän ei tarvinnut erikseen opetella esiintymistä tai tuottamista, vaan kaikki se osaaminen oli meillä jo valmiina. Toki kaikki osaaminen oli tuotava omana palasenaan tähän suurempaan palapeliin. Tästä hyvänä esimerkkinä toimii ratkaisumme lavatekniikan suhteen. Opinnäytetyössä halusimme nimen omaan näyttää kaikki opintojen varrella karttuneet parhaat kykymme ja siinä myös koemme onnistuneemme.

Vastapainona itse projektille toimi kirjallinen puoli, joka osoittautui suureksi heikkouksemme. Emme päivittäneet kirjallista raporttia työn edetessä vaan jätimme sen tehtäväksi vasta taiteellisen projektin jälkeen. Olisimme päässeet huomattavasti helpommalla, jos raportin tulokulma ja tavoitteet olisivat olleet kirkkaana mielessämme muun työn edetessä. Huomionarvoinen asia oli myös työn venyminen aivan liian pitkäksi. Prosessi kesti kaikkine vaiheineen yhteensä noin kaksi vuotta idean saamisesta raportoinnin loppuhetkiin. Syy tälle oli mielestämme suhteellinen yleinen kulttuurin alalla; liian monta projektia vireillä yhtä aikaa. Lisäksi taiteellisen työn ollessa meille mielekästä ja mukavaa, pudotus tuntui kovalta kirjoittamisen tarkkaan ja ajatustyötä vaativaan työhön ja siihen panostamiseen. Vuori ei missään nimessä ole ollut mahdoton ja se vaatiikin vain oikeaa asennetta.

Tiski-Jukka ja Pleku-Peku -konseptia on mahdollista kehittää ja tuotteistaa esimerkiksi erilaisiin suoratoistopalveluihin tai jopa valtakunnalliseen televisio-formaattiin. Näistä toimivimpana ja hyvänä lähtö-alustana voisi parhaiten toimia suuressa suosiossa oleva Youtube, jossa konseptia voisi viedä eteenpäin vlogaus-henkisesti. Sekä sosiaalisen median kanavat että mahdolliset live-esiintymiset voisivat tarjota lapsille modernisoitua musiikkikasvatusta, missä elektroninen- ja tavanomainen rytmimusiikki kohtaa tai musiikkityöpajoja, missä opetellaan tavanomaisen rytmimusiikin sijaan myös elektronista musiikkia ja sen yhdistämistä muihin musiikkityyliin lapsille hausalla tavalla.

Saimme siis projektia varten Seinäjoen kulttuuripalveluiden kohdeavustusta 300 €, mutta opinnäytetyöseminaarissa meille tuotiin työmme esittelyn yhteydessä ilmi, että meillä olisi ollut mahdollisuus hakea apurahaa esimerkiksi myös sävellystyöhön sekä kiertueen toteutuksen tueksi. Lähdimme tekemään opinnäytetyötä nimen

omaan koulutyönä emmekä havainneet kyseistä mahdollisuutta saada tästä myös rahaa. Ammatillisen kasvun kannalta tämä tieto on erityisen tärkeä mahdollisia jatkosuunnitelmia varten.

Opinnäytetyömme toimeksiantajan lastenkulttuurikeskus Louhimon koordinaattori Tuomo Kallio arvioi Tiski-Jukan ja Pleku-Pekun tarinan ja esityksen toteutustavan seuraavanlaisesti:

Zouiterin ja Kososen luoma Tiski-Jukka ja Pleku-Peku liikkuu osallistavan lastenteatterin ja musiikkiteatterin välimaastossa. Perinteisen näytelmästä tekee sen kantava teema ystävydestä sekä erilaisuuden kohtaamisesta. Varsinkin omat sävellykset tuovat raikkaita tuulahduksia nykypäivään. Kunnanhimoinen tavoite näytellä, käsikirjoittaa ja säveltää osallistava teos onnistuu mielestäni kohtuullisen hyvin. Monet ratkaisut toimivat kahdella tasolla. Populaarimusiikin viittaukset eivät välttämättä toimi lapsille, mutta tekee teatterikokemuksen huoltajille viihdyttävämmäksi. Paras ratkaisu mielestäni on ollut suunnitella kokonaisuus kiertäväksi esitykseksi, jonka voi pakata pakettiautoon ja koota esityspaikalla kahdestaan. Se tekee tuotannosta malliesimerkin myös muille alueen toimijoille. Palvelut on hyvä viedä sinne missä niiden käyttäjät ovat. Tässä tapauksessa päiväkodeille, suoraan lasten arkeen. Arvostan suuresti Zouiterin ja Kososen paneutumista aiheeseen. (Kallio 2016.)

Näemme koko prosessin ennen kaikkea positiivisena ajanjaksona ammatilliselle osaamisellemme. Esityksestä jäi meille pitkäksi aikaa valtaisa onnistumisen tunne ja hyvät muistot. Jaoimme myös positiivista asennettamme omiin sosiaalisen median kanaviin, joissa heräsi myös tuttaviemme kiinnostus produktiotamme kohtaan. Saimme välittömästi kiertueen jälkeen kaksi keikkapyyntöä, joista jouduimme kieltäytymään aikataulullisista syistä johtuen. Tämä kuitenkin avasi ajatuksia mahdollisesta jatkosta. Tällä hetkellä ei Tiski-Jukan ja Pleku-pekun tarinan jatkoa näköpiirissä, mutta olemme jättäneet oven auki; meillä on aina valmis show takataskussa ja tarinan sankareista tullaan vielä kuulemaan lisää.

LÄHTEET

- Auvinen, A-M. & Liikka, P. 2015. Osallistamisen käsikirja. [Verkkojulkaisu]. Hämeenlinna: Suomen eOppimiskeskus ry. [Viitattu 23.7.2015]. Saatavana: http://wiki.eoppimiskeskus.fi/download/attachments/26411093/eO_AVO2_Osallistamisen_käsikirjaA5_48_4%281%29.pdf?version=1&modificationDate=1424096301000&api=v2
- Get in media. Ei päiväystä. Front of house (FOH) engineer. [Verkkoartikkeli]. Full Sail University. [Viitattu 16.11.2016]. Saatavana: <http://getinmedia.com/careers/front-house-foh-engineer>
- Kalliala, M. 1999. Enkeliprinsessa ja itsari liukumäessä. Leikkikulttuurin ja yhteiskunnan muutos. Tampere: Gaudeamus
- Kallio, T. 2016. Arvio opinnäytetyön taiteellisesta osuudesta. [Henkilökohtainen sähköpostiviesti]. Vastaanottaja: Omar Zouiter. [Viitattu 30.11.2016].
- Korhonen, K-M. & Savonmäki, S. (toim.) 1997. Metsätalouden ympäristöopas. Metsähallitus. Tuokinprint Oy. [Viitattu 15.11.2016]. Helsinki.
- Kurki, L. 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen – Muutoksen pedagogiikka. Tampere: Vastapaino.
- Lahtinen, M. & Ruohomäki, V. 2013. Osallistava suunnittelu tilamuutoksessa - prosessi ja menetelmät. [Verkkojulkaisu]. Sisäilmayhdistys ja Aalto-yliopisto. [Viitattu 7.11.2016] Saatavana: <http://www.ttl.fi/fi/tutkimus/hankkeet/rymshok/Documents/Osallistuva%20suunnittelu%20tilamuutoksissa.pdf>
- Lastenkulttuurikeskus Louhimo. [Verkkosivu]. [Viitattu 26.10.2016]. Saatavana: <http://louhimo.com/louhimo/>
- Masters of Music. 16.4.2015. Impulse Response Guide and Free Download Packs. [Verkkoartikkeli]. [Viitattu 21.10.2016]. Saatavana: <http://masters-of-music.com/impulse-response-guide-and-free-download-packs-1000s-of-free-impulses/>
- Opetushallitus. 2016. Varaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016. [Verkkosivu]. [Viitattu 23.11.2016]. Saatavana: <https://eperusteet.opintopolku.fi/-/fi/varhaiskasvatus/1266381/tekstikappale/1291595>
- Pakarinen, K. 2001. Osallistava suunnittelu Soiperoisen luonnonsuojelualueilla. [Pro gradu-tutkielma] Jyväskylän yliopisto. [Viitattu 15.11.2016]. Saatavana: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-2001861473>

- Palmgren, A. 2012. Osallistavan suunnittelun työkalujen tutkiminen tunnetilan avulla. [Diplomityö] Aalto-yliopisto. [Viitattu 21.11.2016]. Saatavana: <http://lib.tkk.fi/Dipl/2012/urn100722.pdf>
- Penttinen, K. 2010. Säveltäminen vuorovaikutuksena – Musiikkiopiston tilausteoksen sävellysprosessi diskursiivisena kohtauspaikkana. Jyväskylän yliopisto. Humanistinen tiedekunta. Pro gradu -tutkielma. Julkaisematon.
- Pohjalainen, M. 2012. Hiljaisen tiedon käsite ja hiljaisen tiedon tutkimus: katsaus viimeaikaiseen kehitykseen. [Verkkoartikkeli]. Informaatiotutkimus. [Viitattu 8.11.2016] Saatavana: <http://ojs.tsv.fi/index.php/inf/article/view/7079/5613>
- Seinäjoen kaupunki. Varhaiskasvatuspalvelut. [Verkkolähde]. [Viitattu 17.11.2016]. Saatavana: <https://www.seinajoki.fi/varhaiskasvatusjakoulutus/varhaiskasvatuspalvelut.html>
- Tielinen, J. 2010. Työkirja lasten vuorovaikutusryhmän ohjaajalle. [Opinnäytetyö]. Saimaan ammattikorkeakoulu. [Viitattu 25.10.2016]. Saatavana: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/17247/Tielinen_Jonna.pdf?sequence=1
- Tilassa Oy. 2016. Case: Kaisaniemen koulun oppimista tukevat kalusteratkaisut. [Verkkosivu]. [Viitattu 7.11.2016]. Saatavana: <http://tilassa.fi/blogi/case-oppimisymparisto-kaisaniemi/>
- Valamies, H. 2005. Musiikki soittaa tunteita. [Verkkosivu]. Tiede-lehti. [Viitattu 10.11.2016]. Saatavana: http://www.tiede.fi/artikkeli/jutut/artikkelit/musiikki_soittaa_tunteita
- Videnoja, J. 2016. Tutkija. VTT Oy. Haastattelu 23.11.2016.
- Yamaha corporation. 2006. Mixing console MG82CX/MG102c Owner's manual. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 16.11.2016]. Saatavana: http://download.yamaha.com/api/asset/file?language=en&site=countrysite-master.prod.exp.yamaha.com&asset_id=8050
- YLÖS - Ammattiteattereiden yleisötyön kehittäminen. Ei päiväystä. Soveltava teatteri. [Verkkoartikkeli]. [Viitattu 24.11.2016] Saatavana: <http://www.yleisotyo.fi/index.php?page=soveltava-teatteri>
- Äänipää. Ei päiväystä. Musiikki mielikuvien herättäjänä. [Verkkoartikkeli]. [Viitattu 15.11.2016]. Saatavana: http://www.aanipaa.tamk.fi/musa_1.htm

LIITTEET

Liite 1. Budjetti

Liite 2. Palautelomake

Liite 3. Kuvia kiertueelta

Liite 4. Keikkajuliste

LIITE 1 Budjetti**Menot 156,14 €**

Skenografia	96,54 €
Puvustus	49,65 €
Audio-tekniikka	9,95 €

Tulot 300 €

Seinäjoen kulttuuripalveluiden kohdeavustus	300 €
---	-------

Avustus maksettiin takautuvasti maksutositteita vastaan.

LIITE 2 Palautelomake

TISKI-JUKKA JA PLEKU-PEKU - palautelomake

*Pakollinen

Terveiset täältä kiertueelta ja tsemppiä lomakkeen täyttämiseen! t. Tiski-Jukka ja Pleku-Peku

Lomakkeen täyttäjä ja esityspaikkakunta *

Oma vastauksesi

1. Oliko esityksen ennakovalmistelut teille vaivatonta ja selkeää? *

Yhteydenpito ja käytännön asioista sopiminen.

	1	2	3	4	5	
Sekavaa ja vaikeaa!	☐	☐	☐	☐	☐	Helppoa kuin mikä!

1. Vapaaehtoiset perustelut edelliseen

Oma vastauksesi

2. Oliko esitys helppoa seurattavaa? *

Lavastus, tekniikka, tilan sopivuus ja muut käytännön asiat

	1	2	3	4	5	
Runsaasti parantamisen varaa!	☐	☐	☐	☐	☐	Kaikki sujui mallikkaasti!

2. Vapaaehtoiset perustelut edelliseen

Oma vastauksesi

3. Oliko juonen kulku sulava? *

Välittyikö tarinan tavoite ja päämäärä sekä roolihenkilöiden taustat? Oliko tarinassa selkeä alku, keskikohta ja loppu?

	1	2	3	4	5	
En tajunnut ollenkaan mitä tapahtuu ja kenelle.	☐	☐	☐	☐	☐	Selvää kuin pläkki!

3. Vapaaehtoiset perustelut edelliseen

Oma vastauksesi

4. Oliko esityksen äänenvoimakkuus sopiva? *

- Aivan liian hiljainen
 Hieman hiljainen
 Juuri sopiva!
 Hieman kova
 Aivan liian kovaa

4. Vapaaehtoiset perustelut edelliseen.

5. Välittyikö tarinan pääteemat? *

Musiikkikasvatus, erilaisuus ja sen hyväksyntä, ystävyys, yhteistyön voima, arkisten asioiden välttämättömyys (kuten siivoaminen)

	1	2	3	4	5	
Teemoja ei tullut ilmi	☐	☐	☐	☐	☐	Tärkeät teemat puhuttelivat isolla kädellä

5. Vapaaehtoiset perustelut edelliseen

Oma vastauksesi

6. Oliko esitys kiinnostava ja viihdyttävä myös aikuisille? *

	1	2	3	4	5	
Eipä juurikaan...	☐	☐	☐	☐	☐	Toden totta oli!

6. Vapaaehtoiset perustelut edelliseen

Oma vastauksesi

7. Minkä kouluarvosanan antaisit esitykselle? *

Oma vastauksesi

8. Muita kommentteja tai terveisiä?

Lupa tarinoida. Kaikenlainen palaute otetaan ilomielin vastaan!

Oma vastauksesi

LATAA

LIITE 3 Kuvia kiertueelta

Lastenrannan päiväkoti, Ylistaro

Pajuluoman päiväkoti, Seinäjoki

Nuorisotila Dixi, Peräseinäjoki

Alanurmon koulu, Lapua

LIITE 4 Keikkajuliste

TISKI-JUKKA JA PLEKU-PEKU**MINIMUSIKAALI**

Morjens! Musta ja Pleku-Pekusta tuli kavereita aika erikoisen sattuman kautta...

...Tullaan kertomaan meidän tarina teille. Valmistaudu siis rokkaavaan ja poppaavaan esitykseen!

Pajuluoman päiväkoti
Maanantai 22.2. klo 9.00